

3.5 สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 9

3.5 สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 9

3.5.1 วัตถุประสงค์การดำเนินงานที่สำคัญ

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-9 เป็นหน่วยงานระดับกอง ตั้งอยู่ในภูมิภาคมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ กำกับ ดูแล เกี่ยวกับการสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ดำเนินการพัฒนาข้าราชการ และลูกจ้าง ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเงินและการบัญชีแก่สมาชิกชั้นนำ คณะกรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรและชุมชนระดับท้องถิ่น สอบทาน และวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จัดระบบงาน การประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นศูนย์กลางข้อมูลการเงินการบัญชีของกรมในพื้นที่ และเพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ขององค์กร จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามภารกิจหลัก
2. เพื่อให้การจัดการในสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มีประสิทธิภาพและการปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบ และมีระบบงานที่ดี
3. เพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
4. เพื่อควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี

~~สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-9~~ แบ่งงานภายในเป็น กลุ่มวิชาการ และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) **กลุ่มวิชาการ** มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-9 ดังนี้ ศึกษา วิเคราะห์ ลักษณะธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อกำหนดรูปแบบบัญชีที่เหมาะสมกับธุรกิจ ศึกษา รวบรวม ปัญหางานสอบบัญชี วิเคราะห์และกำหนดแนวทางแก้ไข ตรวจสอบบัญชีที่มีปัญหาพิเศษ เป็นศูนย์กลางข้อมูลทางการเงินการบัญชีของกรมในพื้นที่ จัดระบบงาน ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ให้คำแนะนำ ติดตั้งและ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ของกรม ศึกษาสภาพปัญหา กำหนดหลักสูตร ติดตาม ประเมินผลการจัดอบรม การสัมมนา ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเงินการบัญชีแก่สมาชิกชั้นนำ คณะกรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่บัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และชุมชนระดับท้องถิ่น และการกำกับ ดูแล กิจการที่ดี แก่ผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ ถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรจัดทำบัญชี รวมทั้งการพัฒนาข้าราชการและลูกจ้าง สอบทาน วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรจากรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

สรุปและแจ้งผลการวิเคราะห์เพื่อสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ รวมทั้งให้ข้อสังเกต และคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอบบัญชี

(2) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชี และ กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของสายสอบบัญชีในเขตพื้นที่เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินประจำปีของ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมาย กำกับ ดูแล และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจแนะนำการจัด ทำบัญชีให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน ประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ตรวจสอบบัญชีของ ผู้ชำระบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เล็ก ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติตามข้อบังคับ หรือระเบียบว่าด้วยการเงินและการบัญชีแก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ เป็นวิทยากรด้านการเงินและการบัญชี รวมทั้งเป็นศูนย์ส่งเสริมการจัดทำบัญชีฟาร์ม

3.5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุม

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-9 มีข้าราชการ 1,121 คน ลูกจ้างประจำ 221 คน ลูกจ้างชั่วคราว 1,057 คน ไม่มีการส่งเสริมและปลูกฝังการให้บริการและการปฏิสัมพันธ์แก่เจ้าหน้าที่ที่ ปฏิบัติงาน คู่มือในการปฏิบัติงานยังไม่มีปรับปรุงให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

การปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี และการวิเคราะห์ ยังปฏิบัติไม่เป็นแนวเดียวกัน เจ้าหน้าที่ บางคนไม่ศึกษาคู่มือการปฏิบัติงาน นอกจากนี้หลักสูตรการอบรมยังไม่เหมาะสมด้านเนื้อหาและช่วงเวลา และเนื่องจากมีภารกิจที่เป็นนโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นหลายรูปแบบ ทำให้คู่มือในการปฏิบัติงานที่มีอยู่ไม่ทันต่อการใช้งาน ต้องรอการจัดทำคู่มือจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การปฏิบัติงานด้านการเงินการบัญชีและพัสดุของสำนักงานฯ ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านนี้ โดยเฉพาะ ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านธุรการ หรือด้านการตรวจสอบบัญชีเป็นผู้ปฏิบัติ ซึ่งเจ้าหน้าที่มีภารกิจหลักและภารกิจตามนโยบายรัฐบาลที่มากอยู่แล้ว

การจัดโครงสร้างขององค์กรและสายการบังคับบัญชาถือปฏิบัติตามที่กรมกำหนดให้ ซึ่งมีความ ชัดเจนพอสมควร แต่บุคลากรที่มีอยู่ไม่เพียงพอ การโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่งานไม่เหมาะสมกับความ รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบบัญชีธุรกิจบางประเภท และด้านโปรแกรม ระบบบัญชีที่จะวางให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งขาดทักษะในการปฏิบัติงาน และไม่มีเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานในตำแหน่งเกี่ยวกับการเงินการบัญชีและพัสดุโดยเฉพาะ

- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-9 แบ่งเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ ดังนี้
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1** ประกอบด้วย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์
พระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี อ่างทอง ลพบุรี
สิงห์บุรี สระบุรี ชัยนาท สุพรรณบุรี เพชรบุรี ราชบุรี
สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร กาญจนบุรี และ
นครปฐม
มีข้าราชการ 211 คน ลูกจ้างประจำ 50 คน และลูกจ้างชั่วคราว 171 คน
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 2** ประกอบด้วย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ชลบุรี
กรุงเทพมหานคร ระยอง ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ตราด
สระแก้ว ปราจีนบุรี นครนายก และสมุทรปราการ
มีข้าราชการ 175 คน ลูกจ้างประจำ 22 คน และลูกจ้างชั่วคราว 78 คน
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 3** ประกอบด้วย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครราชสีมา
บุรีรัมย์ มหาสารคาม ชัยภูมิ สุรินทร์ และศรีสะเกษ
มีข้าราชการ 122 คน ลูกจ้างประจำ 22 คน และลูกจ้างชั่วคราว 141 คน
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4** ประกอบด้วย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุบลราชธานี
ยโสธร ร้อยเอ็ด มุกดาหาร อำนาจเจริญ กาฬสินธุ์ และ
นครพนม
มีข้าราชการ 100 คน ลูกจ้างประจำ 20 คน และลูกจ้างชั่วคราว 122 คน
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5** ประกอบด้วย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุดรธานี เลย
สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู และขอนแก่น
มีข้าราชการ 87 คน ลูกจ้างประจำ 17 คน และลูกจ้างชั่วคราว 110 คน
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 6** ประกอบด้วย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พิษณุโลก
อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน พิจิตร เพชรบูรณ์ นครสวรรค์
กำแพงเพชร อุทัยธานี ตาก และ สุโขทัย
มีข้าราชการ 135 คน ลูกจ้างประจำ 35 คน และลูกจ้างชั่วคราว 128 คน

- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7** ประกอบด้วย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน และพะเยา มีข้าราชการ 108 คน ลูกจ้างประจำ 16 คน และลูกจ้างชั่วคราว 87 คน
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 8** ประกอบด้วย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครศรีธรรมราช กระบี่ สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต พังงา ชุมพร และระนอง มีข้าราชการ 93 คน ลูกจ้างประจำ 17 คน และลูกจ้างชั่วคราว 118 คน
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 9** ประกอบด้วย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สงขลา พัทลุง สตูล นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และตรัง มีข้าราชการ 90 คน ลูกจ้างประจำ 22 คน และลูกจ้างชั่วคราว 102 คน

สรุปสภาพแวดล้อมของการควบคุมโดยรวมของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 – 9 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานไม่มีความรับผิดชอบไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ นอกจากนั้นคู่มือในการปฏิบัติงานไม่ทันสมัย หลักสูตรการฝึกอบรมไม่เหมาะสมด้านเนื้อหาและช่วงเวลา งานนโยบายรัฐบาลมีมากและเร่งด่วนส่งผลกระทบต่อภารกิจหลัก

3.5.3 ความเสี่ยงที่สำคัญ และข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุม

กิจกรรมที่สำคัญของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 – 9 ซึ่งได้รับการประเมินความเสี่ยง มี 4 กิจกรรม ดังนี้

- (1) กิจกรรมการปฏิบัติงาน
- (2) กิจกรรมวิเคราะห์และสอบทานรายงานการสอบบัญชี
- (3) กิจกรรมการเก็บรักษาแฟ้มกระดาษทำการ
- (4) กิจกรรมการควบคุมดูแลรักษาทรัพย์สิน

(1) **กิจกรรมการปฏิบัติงาน** ประกอบด้วย (1.1) กิจกรรมงานวางรูปแบบบัญชี (1.2) กิจกรรมงานตรวจแนะนำการเงินการบัญชี (1.3) กิจกรรมงานสอบบัญชี

(1.1) กิจกรรมงานวางรูปแบบบัญชี

(1.1.1) วัตถุประสงค์ของการควบคุม

เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีรูปแบบบัญชีถูกต้อง เหมาะสมกับธุรกิจ เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(1.1.2) ความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์

การวางรูปแบบบัญชีไม่เหมาะสมล่าช้าไม่ทันการณ์ และไม่ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบบัญชีธุรกิจบางประเภทของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
2. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความสามารถด้านโปรแกรมระบบบัญชีที่จะวางรูปแบบให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
3. ผู้ปฏิบัติงานได้รับข้อมูลการจัดตั้งสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรหรือการขยายธุรกิจใหม่ล่าช้า
4. คู่มือ แนวปฏิบัติและรูปแบบไม่ครบถ้วนและไม่ชัดเจน

(1.1.3) การควบคุมที่มีอยู่แล้ว

1. มีการจัดคู่มือระบบบัญชี สหกรณ์ให้ผู้ปฏิบัติงาน และได้นำคู่มือระบบบัญชีที่กรมจัดทำไปประยุกต์ใช้
2. ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรมด้านโปรแกรมระบบบัญชีตามหลักสูตรที่กรมกำหนด
3. มีการประสานงานกับหน่วยงานกำกับดูแลสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(1.1.4) ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยงที่ยังมีอยู่ เนื่องจากการควบคุมที่มีอยู่แล้วไม่เพียงพอ คือ

1. การควบคุมที่มีอยู่แล้วตามข้อ 1 และ ข้อ 3 เพียงพอที่จะป้องกันหรือลดความเสี่ยงด้านผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบบัญชี และการไม่ประสานงานกับหน่วยงานที่

เกี่ยวข้อง ให้อยู่ในเกณฑ์ที่รับได้ แต่ผู้ปฏิบัติงานต้องใช้ดุลยพินิจในการวางรูปแบบบัญชีในส่วนที่ยังไม่มีคู่มือระบบบัญชี ทำให้แนวปฏิบัติแตกต่างกัน

2. การควบคุมที่มีอยู่แล้วยังไม่เพียงพอที่จะป้องกันหรือลดความเสี่ยงในการไม่มีการอบรมด้านโปรแกรมระบบบัญชีให้ผู้ปฏิบัติงานให้อยู่ในเกณฑ์ที่รับได้ เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานยังมีความรู้ความเข้าใจด้านคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ

(1.1.5) การปรับปรุงการควบคุม

1. เสนอให้กรมฯ จัดทำคู่มือและคำแนะนำการวางรูปแบบบัญชีให้ครอบคลุมทุกธุรกิจ ก้าวทันเทคโนโลยีของสหกรณ์
2. เสนอให้กรมฯ ให้การฝึกอบรมด้านโปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมฯ แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง สม่ำเสมอ เป็นประจำทุกปี

(1.2) กิจกรรมงานตรวจแนะนำการเงินการบัญชี

(1.2.1) วัตถุประสงค์ของการควบคุม

เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานให้คำแนะนำด้านการเงินการบัญชีได้อย่างถูกต้องทั่วถึงตามเป้าหมาย และเป็นไปในแนวเดียวกัน

(1.2.2) ความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์

ผู้ปฏิบัติงานให้คำแนะนำไม่ถูกต้อง ไม่ทั่วถึงตามเป้าหมายและไม่เป็นแนวเดียวกัน ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังนี้

1. สหกรณ์มีจำนวนมาก สายสอบบัญชีไม่สามารถตรวจแนะนำได้ทุกสหกรณ์ตามเป้าหมาย
2. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้และประสบการณ์ในการให้คำแนะนำ
3. การกำหนดขอบเขตและวิธีการตรวจแนะนำไม่เหมาะสม
4. ผู้ปฏิบัติงานพบข้อบกพร่องแล้วไม่ปฏิบัติตามที่กรมฯ กำหนด
5. ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการไม่เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ

(1.2.3) การควบคุมที่มีอยู่แล้ว

1. กำหนดแผนเข้าตรวจแนะนำ
2. ให้การศึกษาอบรมและสอนงาน
3. มีระเบียบการปฏิบัติงานตรวจแนะนำ
4. มีการประชุมติดตามงานประจำเดือน
5. การประสานความร่วมมือระหว่างผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ

(1.2.4) ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยงที่ยังมีอยู่

การควบคุมที่มีอยู่แล้วเพียงพอที่จะป้องกันหรือลดความเสี่ยงในงานตรวจแนะนำการเงินการบัญชีไม่ถูกต้องและไม่ทั่วถึงตามเป้าหมายรวมทั้งไม่เป็นแนวเดียวกันให้อยู่ในเกณฑ์ที่รับได้ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดไว้ จึงไม่มีความจำเป็นต้องจัดกิจกรรม การควบคุมเพิ่มจากที่มีอยู่แล้ว

(1.2.5) การปรับปรุงการควบคุม

ไม่ต้องปรับปรุงการควบคุม

(1.3) กิจกรรมงานสอบบัญชี**(1.3.1) วัตถุประสงค์ของการควบคุม**

1. เพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
2. เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็วสำหรับสหกรณ์ที่มีความพร้อม

(1.3.2) ความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์

1.3.2.1 การสอบบัญชีประจำปีไม่ถูกต้องตามมาตรฐานการสอบบัญชี ระเบียบและคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้สอบบัญชีปฏิบัติไม่เป็นไปตามแนวการตรวจสอบที่วางไว้
2. ผู้สอบบัญชีมีทักษะและประสบการณ์ในการสอบบัญชีไม่เพียงพอ
3. ผู้สอบบัญชีไม่ควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี

4. ผู้สอบบัญชีขาดความรู้ในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชี

1.3.2.2 การสอบบัญชีประจำปีล่าช้า สหกรณ์ไม่สามารถประชุมใหญ่ได้ทันตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังนี้

1. สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรไม่จัดทำบัญชีและงบการเงินตามที่พระราชบัญญัติสหกรณ์กำหนด

2. สหกรณ์จดทะเบียนเพิ่มขึ้นในระหว่างปีจำนวนมาก

3. งานนโยบายของรัฐบาลซึ่งเป็นงานเร่งด่วนที่ต้องปฏิบัตินอกเหนือจากแผนงาน

(1.3.3) การควบคุมที่มีอยู่แล้ว

1. กำหนดให้ผู้สอบบัญชีวางแผนตรวจสอบก่อนเข้าสอบบัญชี

2. กรมฯ จัดให้มีการศึกษาอบรม

3. มาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 220 การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี

กำหนดให้ผู้สอบบัญชีสอบทานงานผู้ช่วย

4. มีการอบรมผู้สอบบัญชีตามหลักสูตรที่กรมฯ กำหนด

5. กรมฯ จัดทำคู่มือระบบบัญชีและคำแนะนำในการจัดทำบัญชี

6. กรมฯ พัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภทและระบบคลังสินค้าให้

สหกรณ์ใช้ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

(1.3.4) ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยงที่ยังมีอยู่ เนื่องจากการควบคุมที่มีอยู่แล้วไม่เพียงพอ คือ

1. การควบคุมที่มีอยู่แล้วตามข้อ 1 และ ข้อ 2 เพียงพอที่จะป้องกันหรือลดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแนวการตรวจสอบที่วางไว้ ด้านการไม่มีทักษะและไม่มีประสบการณ์ในการสอบบัญชี ให้อยู่ในเกณฑ์ที่รับได้ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดไว้ จึงไม่มีความจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการควบคุมเพิ่มจากที่มีอยู่แล้ว

2. การควบคุมที่มีอยู่แล้วตามข้อ 3 ไม่เพียงพอที่จะป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการไม่มีการควบคุมคุณภาพงานให้อยู่เกณฑ์ที่รับได้ แต่บางครั้งผู้สอบบัญชีบางคนไม่สอบทานงานของผู้ช่วย ทำให้เกิดการผิดพลาด

3. การควบคุมที่มีอยู่แล้วตามข้อ 4 ยังไม่เพียงพอที่จะป้องกันหรือลดความเสี่ยงในการที่ผู้สอบบัญชีไม่มีความรู้ในการใช้โปรแกรมระบบบัญชีได้ เนื่องจากผู้สอบบัญชีมีความรู้ในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีไม่เพียงพอ

4. การควบคุมที่มีอยู่แล้วตามข้อ 5 และข้อ 6 ยังไม่เพียงพอที่จะป้องกันหรือลดความเสี่ยงในการที่สหกรณ์ไม่สามารถจัดทำบัญชีและงบการเงินได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ขาดความรู้ทางบัญชี และผู้สอบบัญชียังไม่สามารถให้คำแนะนำการใช้โปรแกรมระบบบัญชีได้

5. ความเสี่ยงที่สำคัญในข้อ 1.3.2.2 ตามข้อ 2 และข้อ 3 ไม่มีการกำหนดการควบคุมไว้เนื่องจากสหกรณ์ที่จดทะเบียนเพิ่มบางครั้งมาจากนโยบายรัฐบาลซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ และในการปฏิบัติงานนโยบายของรัฐบาลซึ่งเป็นงานเร่งด่วนที่ต้องปฏิบัติตามนอกเหนือจากภารกิจหลักของกรมฯ ยังมีความเสี่ยงเนื่องจากถูกจำกัดเวลาในการตรวจสอบ เป็นผลให้งานในภารกิจหลักไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด

(1.3.5) การปรับปรุงการควบคุม

เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ และการสอบบัญชีล่าช้า ให้อยู่ในระดับที่รับได้ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 – 9 ควรกำหนดกิจกรรมการควบคุมเพิ่มเติม หรือบริหารความเสี่ยง โดย

1. กำหนดมาตรการควบคุมคุณภาพงาน ตัวชี้วัด และการลงโทษ
2. จัดอบรมเสริมสร้างความรู้เพิ่มเติมให้แก่บุคลากรของกรมฯ อย่างทั่วถึง
3. จัดอบรมพนักงานของสหกรณ์
4. อบรมการใช้โปรแกรมระบบบัญชีให้กับผู้สอบบัญชีและผู้ช่วย
5. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อได้ทราบจำนวนสหกรณ์ที่เพิ่มขึ้นล่วงหน้าและกำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบประจำปี

(2) กิจกรรมการวิเคราะห์และสอบทานรายงานการสอบบัญชี

(2.1) วัตถุประสงค์ของการควบคุม

2.1.1 เพื่อให้ผลงานของผู้สอบบัญชีถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบที่กำหนด

2.1.2 เพื่อให้การปฏิบัติงานวิเคราะห์ถูกต้อง รวดเร็ว และการให้ข้อสังเกตเป็นมาตรฐานเดียวกัน

(2.2) ความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการบินตามวัตถุประสงค์

2.2.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ผลงานของผู้สอบบัญชีไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบที่กำหนด ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติงานวิเคราะห์ยังมีความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบ คำแนะนำไม่ชัดเจน มีปัญหาในการตีความหมายมาตรฐานการสอบบัญชี กฎหมาย ระเบียบ คำแนะนำ

2. ผู้ปฏิบัติงานขาดประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีทำให้การวิเคราะห์งาน

ผิดพลาด

3. ผู้ปฏิบัติงานไม่ศึกษาระเบียบ คู่มือ คำแนะนำที่กรมฯ กำหนดให้ถือใช้ใน

ปัจจุบัน

2.2.2 การปฏิบัติงานวิเคราะห์ล่าช้า ผิดพลาด การให้ข้อสังเกตแตกต่างกัน ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังนี้

1. คู่มือการปฏิบัติงานวิเคราะห์รายงานการสอบบัญชีไม่ปรับปรุงให้สอดคล้องกับระเบียบ คู่มือ คำแนะนำต่าง ๆ ของงานสอบบัญชีในปัจจุบัน

2. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ไม่กล้าตัดสินใจทำให้การปฏิบัติงานวิเคราะห์ล่าช้า

(2.3) การควบคุมที่มีอยู่แล้ว

2.3.1 ผู้ปฏิบัติงานวิเคราะห์ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี ระเบียบ คู่มือ คำแนะนำต่าง ๆ ที่กรมฯ กำหนดให้ถือใช้

2.3.2 ผ่านการกลั่นกรองจากผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

2.3.3 มีผู้ให้คำแนะนำปรึกษาและมีหน่วยงานให้คำปรึกษา (กลุ่มพัฒนาระบบและสอบ

บัญชี)

2.3.4 มีการประชุมซักซ้อมเกี่ยวกับระเบียบ คู่มือ คำแนะนำที่ถือใช้ในปัจจุบัน

2.3.5 มีคู่มือการปฏิบัติงานวิเคราะห์รายงานการสอบบัญชีเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถือใช้ตั้งแต่มีกฎหมาย 2534

(2.4) ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยงที่ยังมีอยู่ เนื่องจากการควบคุมที่มีอยู่แล้วไม่เพียงพอ คือ การควบคุมที่มีอยู่แล้วยังไม่เพียงพอที่จะป้องกันหรือลดความเสี่ยงในการวิเคราะห์รายงานการสอบบัญชีไม่เป็นแนวเดียวกันและล่าช้า ให้อยู่ในเกณฑ์ที่รับได้ เนื่องจาก

2.4.1 ผู้ปฏิบัติงานวิเคราะห์ ดีความในกฎหมาย ระเบียบ คำแนะนำ ตลอดจนมาตรฐานการสอบบัญชีแตกต่างกัน

2.4.2 ผู้ปฏิบัติงานละเอียดไม่ใส่ใจ

2.4.3 คู่มือที่ใช้ในการปฏิบัติงานยังไม่สอดคล้องกับระเบียบ คู่มือ คำแนะนำที่ใช้ในปัจจุบันทำให้การให้ข้อสังเกตไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

(2.5) การปรับปรุงการควบคุม

เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงในการวิเคราะห์รายงานการสอบบัญชีให้เป็นแนวเดียวกันและรวดเร็วให้อยู่ในระดับที่รับได้ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 – 9 ควรกำหนดกิจกรรมการควบคุมเพิ่มเติม หรือบริหารความเสี่ยง โดย

2.5.1 จัดทำคำแนะนำให้ละเอียดชัดเจน

2.5.2 กำชับและซักซ้อมความเข้าใจและกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.5.3 เสนอให้กรมฯ ปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานวิเคราะห์รายงานการสอบบัญชีให้สอดคล้องกับการสอบบัญชีในปัจจุบัน

2.5.4 ให้มีการซักซ้อมการปฏิบัติงานวิเคราะห์รายงานการสอบบัญชี

(3) กิจกรรมการเก็บรักษาแฟ้มกระดาษทำการ

(3.1) วัตถุประสงค์ของการควบคุม

เพื่อให้การเก็บรักษาแฟ้มกระดาษทำการเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยจัดเก็บเป็นระเบียบเรียบร้อย สะดวกต่อการค้นหา และอยู่ในสถานที่ปลอดภัย

(3.2) ความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการทำงานบรรลุตามวัตถุประสงค์

แฟ้มกระดาษทำการยากแก่การค้นหา และชำรุดสูญหายได้ ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 แฟ้มกระดาษทำการจัดเก็บในสถานที่ไม่เหมาะสม

3.2.2 จัดเก็บกระดาษทำการไม่เรียบร้อย ไม่เป็นหมวดหมู่ ไม่แยกปีบัญชี

3.2.3 การนำแฟ้มกระดาษทำการออกไปโดยไม่ได้รับอนุญาต

(3.3) การควบคุมที่มีอยู่

3.3.1 จัดเก็บในตู้เอกสาร

3.3.2 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการเก็บรักษาแฟ้มกระดาษทำการ

3.3.3 กำหนดให้จัดทำทะเบียนคุมและจัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่ จัดแยกประเภทสหกรณ์ และแยกรายปี สำหรับของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานครกำหนดให้จัดเก็บกระดาษทำการไว้ที่สำนักงานฯ เป็นเวลา 2 ปีทางบัญชี จากนั้นนำไปเก็บไว้ที่คลังเก็บเอกสารที่กรมฯ เช่น

3.3.4 มีการจัดทำทะเบียนคุมกระดาษทำการโดยผู้ยืมต้องลงลายมือชื่อก่อนที่จะรับมอบกระดาษทำการ เมื่อรับคืนแฟ้มกระดาษทำการผู้รับผิดชอบจัดเก็บจะต้องลงลายมือชื่อรับคืนกระดาษทำการ

(3.4) ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยงที่ยังมีอยู่

การควบคุมที่มีอยู่แล้วเพียงพอที่จะป้องกันหรือลดความเสี่ยงในการเก็บรักษาแฟ้มกระดาษทำการไม่เป็นระเบียบและยากต่อการค้นหาให้อยู่ในเกณฑ์ที่รับได้ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดไว้ แต่ตู้เก็บเอกสารที่จัดเก็บอยู่ในสภาพเสื่อมชำรุด

(3.5) การปรับปรุงการควบคุม

เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการเก็บรักษาแฟ้มกระดาษทำการให้เป็นระเบียบและสะดวกต่อการค้นหาให้อยู่ในระดับที่รับได้ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ควรกำหนดกิจกรรมการควบคุมเพิ่มเติม หรือบริหารความเสี่ยง โดยจัดหาตู้เก็บเอกสารใหม่ที่มีอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยและหรือซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี และอยู่ในสถานที่เหมาะสม

(4) กิจกรรมการควบคุมดูแลรักษาทรัพย์สิน

(4.1) วัตถุประสงค์ของการควบคุม

เพื่อป้องกันมิให้ทรัพย์สินของทางราชการเสื่อมชำรุด หรือสูญหาย

เวลา

ดำเนิน

พ.ศ. 1

และสุ

ทรัพย์สิน

(4

สำนัก

กำหนด

เนื่องจ

1-9

(4.2) ความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์

ทรัพย์สินของทางราชการเสื่อมชำรุดและสูญหาย ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังนี้

- 4.2.1 ผู้ใช้ทรัพย์สินไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้งาน ทำให้ทรัพย์สินเสื่อมชำรุดก่อนเวลาอันสมควร
- 4.2.2 เมื่อพบความชำรุด ผู้ใช้ทรัพย์สินไม่แจ้งข้อบกพร่องให้ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาทราบเพื่อดำเนินการแจ้งซ่อมแซม
- 4.2.3 สถานที่เก็บทรัพย์สินไม่ปลอดภัย ทำให้ทรัพย์สินสูญหาย

(4.3) การควบคุมที่มีอยู่

- 4.3.1 มีคู่มือการใช้ทรัพย์สินและให้การอบรมการใช้ทรัพย์สินที่เป็นเทคโนโลยีซับซ้อน
- 4.3.2 มีการมอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบดูแลรักษาทรัพย์สิน
- 4.3.3 มีการจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินและการเบิกจ่าย
- 4.3.4 มีการตรวจนับทรัพย์สินประจำปี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535

(4.4) ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยงที่ยังมีอยู่

การควบคุมที่มีอยู่แล้วเพียงพอที่จะป้องกันหรือลดความเสี่ยงในด้านทรัพย์สินเสื่อมชำรุดและสูญหาย ให้อยู่เกณฑ์ที่รับได้ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามวิธีการควบคุม เว้นแต่ กรณีที่ทรัพย์สินเสื่อมชำรุด ผู้ใช้ไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาทราบ

(4.5) การปรับปรุงการควบคุม

เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงด้านทรัพย์สินเสื่อมชำรุดและสูญหายให้อยู่ในระดับที่รับได้ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ควรกำหนดกิจกรรมการควบคุมเพิ่มเติม หรือบริหารความเสี่ยง โดยกำหนดปฏิทินการดูแลรักษาทรัพย์สิน

นอกจาก 4 กิจกรรมที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-9 ได้ประเมินความเสี่ยงไว้ เนื่องจากเป็นภารกิจหลัก ยังมีกิจกรรมอื่นที่เป็นภารกิจสนับสนุน ซึ่งสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-9 ได้ใช้กรอบแนวทางที่หน่วยงานในส่วนกลางได้ประเมินความเสี่ยงไว้ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร กิจกรรมการเงินการคลัง กิจกรรมด้านงานสารบรรณ จึงไม่ได้นำมาสรุปไว้ในรายงานนี้

4. วิธีการติดตามประเมินผล

วิธีการติดตามประเมินผลกระทำโดย

- ติดตามการดำเนินการในระหว่างปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอโดยผู้บังคับบัญชาของผู้ปฏิบัติระดับทุกระดับ โดยจัดประชุมฝ่ายบริหารทุกเดือนและการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือนในที่ประชุม

- ประเมินการควบคุมด้วยตนเอง ปีละครั้ง
- ประเมินโดยกลุ่มติดตามและประเมินผล ปีละครั้ง
- ประเมินโดยผู้ตรวจสอบภายใน ปีละครั้ง

5. ผู้รับผิดชอบประเมินผล

- ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ
- กลุ่มติดตามและประเมินผล
- ผู้ตรวจสอบภายใน

ลงชื่อ นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์

ตำแหน่ง อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

วันที่ กันยายน 2546